

Ego sum Papa.

EGO SUM PAPA!

Я Є ПАПА!

Французька карикатура шіснадцятого століття на нелюда-папу Александра VI (Борджія, 1492 — 1503).

ПРАВДА

— ПРО —

РИМСЬКОГО АНТИХРИСТА

Часть I.

WINNIPEG, MAN., A. D. 1917.

— — — — —

ЗБІРКА
ВАНА ЛУЧКОВА

ЧИ АПОСТОЛ ПЕТРО

**був
папою ?**

**Написав
Проф. Др. Ол. Сушко**

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
University of Toronto

“Я світло світу. Хто іде слідом за мною, не ходитиме в темряві, а матиме світло життя”. — “Сей же єсть суд, що світло прийшло на світ, і полюбили люде темряву більше ніж світло: були бо лихі їх учинки”. — Євангелія від св. Іоана, 8:12, 3:19.

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.

Недавно якимось отримав я від одного земляка, визначного серед українського громадянства в Канаді, в високій мірі інтересний лист, в якому шановний земляк питав мене між іншим, як я гляджу на справу **непомильності римського папи** й на його богохульні претензії до “**Христового намісництва**” й “**Петрового насліддя**”. Просьба видала ся мені під теперішню пору над-

то серіозною, й я рішив ся дати шановному Братови греко-католикови відповідь окремою розвідкою.

З гори зазначую, що в моїй відповіді старав ся я бути строго річевим й оперти мої висновки виключно на св. Письмі, яке — річ природна — являєть ся єдиним жерелом правдивого Христіянства. Очевидна річ при тім — я не таїв ся зі всім з моєю щирою відразою до римокатолицької Церкви, так як я вважаю її найстаршим, а при тім найбільшим й наймогучішим ворогом правдивого Христіянства, й я вповні годжу ся з поглядом знаменитого лорда Гледстона, який ось так висловлюєть ся про непомильного” римського грішника:

“Догма непомильності папи виключає римського єпископа від гріха та зводить Церкву до особи папи і підставляє на місце почитання Христа—чоловіко-бога в Римі намістьБого-чоловіка в небі”. (“The dogma of infallibility exempts the Bishop of Rome from error, and resolves the Church into the Pope, and substitutes for the worship of Christ a man-god in Rome its God-man in heaven” — Gladstone.)

Мої міркування почав я з тої вихідної точки: римський папа мавби претензії до непомильності, Христового Намісництва й Петрового насліддя хиба тоді, коли би доказати, що самий Петро, якого наслідником римський папа себе

величає, був дійсним Христовим Намісником й першим римським папою. Отсе іменно на основі сьвятого Письма я заперечую, лишаючи історичні замітки про римське єпископство Петра до іншої нагоди.

Писано в Вінніпегу, 19 серпня, Р. Б. 1917.

Проф. Др. Ол. Сушко.

“І зрозумієте правду, і правда визво-
лить вас”-Евангелия від св. Іоана 8:32

Чи Св. Петро був папою?

I.

“ТИ ЄСИ ПЕТР, І НА СЬОМУ КАМЕНІ...”

Кожний з нас знає, що римський папа вважає себе наслідником св. апостола Петра. Мало того! Він вважає себе ще й “Христовим намісником.” І так, папа Бенедикт 15-тий титулує себе ось так: **“Намісник Христа, двіста і сімдесять четвертий наслідник св. Апостола Петра, Його Сьвятість папа Бенедикт 15-тий, патріярх Западу, примат Італії, архієпископ і митрополит римської провінції й єпископ Риму.”** Як бачимо отже, попри усякі інші шумні титули, кождочасний римський папа іменує себе **“Христовим намісником й наслідником св. апостола Петра.”**

На якій же се підставі дієть ся? Яким правом сьміє грішний і смертний чоловік, що називає себе римським папою, ще й величати себе “Христовим намісником й наслідником св. апостола Петра”? Невже ж справді Бого-чоловік, Ісус Христос, назначив кождочасного римського папу своїм “намісником”, а св. апостол Петро — своїм “наслідником”?

Відповідь на повисші питання може нам дати виключно і єдино св. Письмо, т. є. тії сьвятії книги, в яких списана є уся наука Ісуса Христа, усї Його божественні слова, про які Він самий сказав виразно ось так: **“Небо і земля перейдуть, слова ж мої не перейдуть”** (Еванг. від св. Марка, 13:31).

Пригляньмо ся отже близше св. Письму, та пошукаймо в ньому за усїми тими **“сьвідоцтвами”**, на яких римський папа опирає свої дивовижні претензії до “Христового намісництва” й “Петрового насліддя”. А найшовши їх, пригадаймо ся над ними й рішім сяк або так:

Коли ті “сьвідоцтва” промовляти муть за претензіями римського папи, так нам не лишить ся нічого иншого, як похилити смирно наші голови й препокірно ударити чолом й піддатися “Христовому намісникови й Петровому наслідникови”, — а коли ні, — так прийдеть ся нам рішучо назвати римського папу найнікчемнішим **облудником**, а навіть найбезвстидній-

шим на сьвітї **ошустом**.

Скалою, на якій Рим опирає свої претензії до Христового намісництва й Петрового насліддя, є слідуєчий уступ з Євангелия від св. Матея (16:13 — 19):

“Як же прийшов Ісус у сторони Кесарії Филипової, то питав учеників своїх, глаголючи: Хто я, кажуть люди, Син чоловічий?”

“Вони ж сказали: Одні (кажуть, що Ти є): Іоан Христитель; другі: Ілля; інші ж Єремія або один з пророків.

“Рече до них: Ви ж як кажете? Хто я?”

“Озвавшись Симион Петр, каже: Ти єси Христос, Син Бога живого.

“І озвавшись Ісус рече до него: Блажен єси, Симоне сину Іонин: бо тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі.

“Скажу ж і я тобі: **Що ти єси Петр, і на сьому камені збудую церкву мою і ворота пекельні неподужають її.**

“І дам я тобі ключі царства небесного; і що звяжеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі буде розвязане на небі.”

Отсе є — як сказано — тая підвалина, на якій римський папа опирає свої претензії, твердячи: “чиж не говорить ся виразно в повисшім уступі св. Євангелия, що Христос побудував свою Церкву на Петрі, та ще й дав йому “клю-

чі царства небесного”? А коли так, то чиж не впливає з того, що Христос зробив Петра своїм “намісником”? А коли так, то чи ж римські папи, які я безпосередними наслідниками Петра, не мають права уважати себе “Петровими наслідниками” й “Христовими намісниками”?

Так “розумують” римські папи й усі правовірні католики. Та вжеж “невірні” й непокірні протестанти розумують зовсім инакше! І так відносно повисшого уступу з Євангелія св. Матея вони зазначають таке:

Передовсім треба ствердити сей факт, що в наведенім євангельськім діяльогу (розмові) Христа з Петром не згадуєть ся і словечком ані про ніяке “намісництво”, ані тим більше про ніяке “наслідде” — не то вже римських папів, але взагалі нічие. Се одно. А друге: — твердити нині, що римські папи є безпосередними наслідниками св. Петра, — се супроти теперішнього стану історії й археольогії є просто обидою науки, коли вже не звичайним ошустом, а в найліпшому разі — ідіотизмом. Правда — колись, при давнім стані історичної науки, можна було легко дурити темний народ усякими підробленими грамотами, декреталіями і т. п., й на підставі усього того можна було туманити людий казкою про “Петрове наслідде”, а там й про “Христове намісництво”, а навіть вкінци й про “непомильність” римських папів, — та вже ж твердити те саме нині, й на перекір здоровому

розумови, на перекір св. Письму й на перекір історико-научній критиці стояти даліше на становиску “непомильності”, “Христового намісництва” й “Петрового насліддя” — се вже верх папської зарозумілости й... очевидної глупоти. Фактом є незаперечним, що наука не виказала досі Петрового єпископованя в Римі, а супроти сього — як жеж тут можна говорити про “Петрове наслідде” римських єпископів? А другим незаперечним фактом є й се, що наука перечить рівнож й якому небудь старшенству Петра серед громади інших апостолів, — а супроти сього як же тут можна говорити про “Христове намісництво” самого Петра, й римських, або яких небудь інших папів, що вважають себе “Петровими наслідниками”?

Отсе є факти, які а ргіорі (з гори) розбивають в порох усякі диковинні претензії римських папів до казочного “Христового Намісництва” й “Петрового насліддя”. Та вже ж мимо усі ті нічим незбиті історико-научні факти, поpróbуймо піддати холодній критичній аналізі висше наведений євангельський діяльог, й поpróbуймо найти в ньому бодай тїнь — що так скажемо “папства” Петра... А поpróbуймо зробити тее тому, бо ми міркуємо ось так: коли римські папи є справді наслідниками св. Петра, так в такім разі св. Петро був першим римським папою! Инакше ж бо, як міг би теперішній папа Бенедикт 15-тий величати себе “двіста і сімдесять че-

твертим наслідником св. апостола Петра”?!...

Прослідім же докладно Господні слова, та розважмо холодно, чи справді стверджують вони повисші претензії римських папів?

А на самім початку застановім ся над тим, як розумів Христос отсі свої слова: **“Ти єси Петр, і на сьому камені збудую Церкву мою”**? Чи справді Христос розумів під **“каменем”** на якому Він рішив збудувати свою Церкву, смертного і грішного чоловіка, Петра, чи може тую велику **правду**, яку Петро висловив словами: **“Ти єси Христос, Син Бога живого”**? — Хто відповість на се питане?

Очевидна річ, що римський папа і взагалі усі католики, відповідать Вам, що під **“каменем”** розумів Христос Петра. За се усі протестанти заперечать Вам се з гори й питають: **“Коли справді під каменем розумів Христос Петра, то чому не сказав Він виразно і ясно ось так: “Ти єси Петр, і на тобі” — іт. д.?... А то ні, Христос каже виразно: “Ти єси Петр, і на сьому камені”, т. є. “на твоїй вірі в теє, що я є Христос, Син Бога живого”**”.

Чияж правда? Католиків чи протестантів? Де глядіти розвязки — будь-щобудь — трудно-го питання?

Очевидна річ, що ніде иноді, а опять в Св. Письмі.

І так ми думаємо ось так, та сподіємося, що усі **розумні люди** мусять так само думати, а іменно:

Коли дійсно се правда, що Христос побудував свою Церкву на грішнім і смертнім чоловіці Петрі, а не на великій **правді** й Петровій **вірі** в теє, що Христос є справді **“Сино́м Бога живо́го”**, так potwierdжене того найшли б ми передівсім у самих таки **апостолів**, т. є. у Петрових товаришів, й прочих Христових учеників. Се очевидне. Або иншими словами: Коли розуміне римської Церкви згаданих слів Христа є правдиве, так воно певно годить ся й з розумінем самих Христових апостолів, які прецінь були живими свідками згаданої многоважної розмови Христа з одним із своїх учеників, т. є. з Петром. Спитаємо отже самих апостолів, т. є. самих Петрових товаришів, як вони розуміли Христові слова?

І так першим свідком являєть ся нам усьому спірному питаню геніяльний Павло. У першому посланню до Коринтян, гол. III, II., каже він ясно ось так:

“Иншої бо підвалини ніхто не може положити коло тієї, котра є Ісус Христос.”

Многоважні слова! З них впливає ясно, що св. апостол Павло вважав підвалиною Церкви самого Ісуса Христа, а ніщо инше. Навпаки ж

з повисше сказаного знаємо, що римський папа твердить, буцім то Петро став підвалиною Церкви!

По чий отже стороні правда? Чи по стороні св. Апостола Павла, чи по стороні римських папів?

Ми протестанти, відповідаємо так:

Ми ідемо за свідощвом св. апостола Павла, який вже тоді, то є в самих початках християнства клопотав ся журливо, **“щоб на чужій основині не будувати”**, а лише на Христі (До Римлян, 15:19), перестерігаючи при тім вже тоді свого **“любого сина”** Тимотея перед тими, що **“перевертають деяких віру”**, накликаючи:

“Твердо ж основина Божа стоїть, маючи печать таку: Познав Господь своїх, і: Нехай відступить од неправди всяк, хто іменує ім'я Христове”. (Друге послання св. Апостола Павла до Тимотея, II:18—19).

Відступайте отже й усі Ви, Братя і Сестри, Українці й Українки, що іменуєте ім'я Христове, — відступайте від тих, що **“перевертають деяких віру”**, — відступайте від гордого римського грішника і його слуг, які фальшуючи Господні слова, важать ся богохулити, що буцім то грішний **“годований чернець”** у Римі є **“Христовим намісником й Петровим наслідником”**. Відступайте усі, памятаючи все отсе велике **свѣ-**

доцтво св. апостола Павла, що “иншої бо під-
валнин ніхто не може пожити коло тієї, котра
е Ісус Христос”.

II.

**“І ДАМ Я ТОБІ КЛЮЧІ ЦАРСТВА
НЕБЕСНОГО...”**

“Ба — але “ключі царства небесного”, то вже Христос дав таки рішучо **одному Петрови!**” — так твердять католики — а римські папи зараз тут і додають: “Не лише **одному Петрови**, але і його наслідникам, то є. **нам**, римським папам”...

Пригляньмося отже ще й тому богохульству римського папи. Основою його є опять згадане вже місце у Євангелію від св. Матея (16:19):

“І дам я тобі ключі царства небесного; і що звяжеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі”.

На се ми кажемо так:

Перше: Господні слова свідчать ясно, що Христос обіцяє дати “ключі царства небесного” Петрови, а не Петрови і його “наслідникам”. А се ж прецінь не є одно і те саме!

Друге: Яке є значінє слів: “ключі царства небесного”, вязати” і “розвязати”? Коли — як твердить Рим — наведені Господні слова означають тєє, що Христос дав Петрови власть “відпускати і задержувати гріхи”, так і сю власть не дав Христос одному Петрови, як виходило би з повисшого уступу Евангелия св. Маттея. Навпаки: — Евангелиє св. Іоана, 20:19 — 23, свідчить виразно і не двозначно, що таку саму власть надав Христос усім своїм ученикам!

Іменно зі згаданого уступу Евангелия св. Іоана довідуємо ся, що після воскресеня явив ся Христос усім своїм ученикам, а не лише одному Петрови, й так промовив до них:

“Упокій вам. Якож післав мене Отець, і я посилаю вас.

“І, се промовивши, дихнув, і рече їм: Прийміть Духа Сьвятого.

“Кому відпустите гріхи, відпустять ся їм; кому задержите, задержать ся.”

Зі сказаного виходить отже, що 1) Христос зівсім не вивисшав Петра висше інших апостолів; 2) Він ніколи не надав йому більших властей і сили, ніж його товаришам.

Отсе є нічим не заперечена правда, посьвідчена в повній основі св. Письмом. Та Рим тої наглядної й очевидної правди не узнає... Раз він зійшов на ховску дорогу фалшу й неправди, раз пустив в широкий сьвіт велику історичну бре-

хню про **“Петрове насліддє”** римських єпископів, так після того треба було вже брести далше в болото фалшу й брехні, й треба було за всяку ціну виказати світові особливе становище Петра в громаді апостолів, а навіть — треба було доказати — що так скажемо — **“папство”** самого Петра!

Що ж одначе каже про **“папство”** Апостола Петра св. Письмо?

З Діянь святих Апостолів (8:14) довідуємо ся, що на вість про наверненє Самарії, яка прийняла Боже слово, **“апостоли послали до них Петра та Іоана”**. Інтересна новина! Виходить з того ясно, що не **“Його святість папа”** Петро вислав когось там до Самарії, а навпаки — збір апостолів вислав туди Петра, та ще й не самого, а разом з Іоаном! І то не вислав їх як якихось там великих достойників, в дорогих шатах, з золотими ланцюхами на шиях, в позолочених шапках на головах та ще й до того пишними повозами, — ні! Петро і Іоан пішли до Самарії пішки, та й певно ні одному з них не прийшла по дорозі до голови грішна думка висшати себе понад громаду, ані тим більше один над другого!

А гляньмо тепер на римського папу! Він мешкає в найроскішнійших палатах, які лише коли здвигнула людська рука, та ще й лїнить ся перейти своїми ногами з кімнати до кімнати, а-

ле каже носити себе своїм трабантам на золотім кріслі, не соромлячись при тім глядіти на темну масу католиків, яка при його появі кидаєсь на коліна, як тії погани перед своїм ідолом! А чи чував хто, аби хто коли “посилав” папу куда небудь? — Ні! — такого “дива” ніхто ще з смертних не зачував, хоча ми всі знаємо дуже добре, що гордий папа “посилає” тисячі своїх слуг в різні сторони сьвіта, а не один папа не лякав ся навіть “вислати” соток своїх противників... на тамтой сьвіт!...

Але йдїм далше.

В пятайцятій Голові Апостольських Дїяній говорить ся, як відомо, про нараду єрусалимської громади в справі обрізання. Іменно “поприходили деякі з Юдеї (ї) навчали братів: що коли не обріжетесть по звичаю Мойсееву, не можете спасти ся.

“Як же почав ся спір і немале змагання Павла та Варнави з ними, то постановили, що Павел і Варнава і деякі інші з них пішли до апостолів та старших у Єрусалим ради сього питання.”

Сказано виразно: “до апостолів та старших” у Єрусалимі, а не до “його сьвятости папи” Петра! А чому? Бо Петро не був ніяким папою та й між апостолами, своїми товаришами, був “рівний між рівними”!

Що Петра не уважали самі апостоли “звер-

хником”, ані тим більше “першим”, на се маємо чимало доказів в св. Письмі. Не вважає його таким, ані бодай подібним, й св. Павло (порівнай I. Посл. Павла до Коринтян, 1:12), а навіть в другім посланню до Коринтян зазначає не двозначно свою **рівність** з найчільнійшими апостолами (“нічим бо я не гірший од найперших апостолів, хоч я й ніщо” — 12:11). Коли ж Петро був би справді “найпершим” між апостолами, отже бодай яким-таким “папою”, як же св. Павло міг би писати в такий спосіб до своєї громади в Коринті про свого “папу”?!

Ба що більше! В посланню до Галат висловлюється Павло про Петра ось так:

“Як же прийшов Петр у Антиохію, устав я проти него в вічи: бо заслужив докору” (2:11). І далше оповідає Павло докладно, як то Петро разом з іншими “лицемірили”, та, як побачив я, що вони **неправо** ходять по євангельській істині, то я сказав Петрові перед усіма: **коли ти, будши Жидовином, живеш по поганськи, а не по жидівськи, то на що примушуєш поган жити по жидівськи?**”

Ось так картав прилюдно Павло свого товариша Петра за його блуди! А чи міг би він зробити тее тоді, коли б Петро був дійсно “Христовим намісником” або “папою”?! Шкода про се й згадувати!... А одначе римські папи величають себе “Христовими намісниками” та й “Пе-

тровими наслідниками”, та знай, ще й “виклинають” тих розумних людей, які мають відвагу карати їх за їхні очевидні блуди й явні богохульства!

Послухаймо ж вкінці, що каже самий Петро про себе? Не вжеж справді він уважав себе “першим” між апостолами й “Христовим намісником”- Бо коли інші апостоли не згадують і словечком про особливі влади Петра, так може він самий величав себе “Христовим намісником” й “римським папою”?

Сьвідоцтво Петра повинно бути для нас **рішальним!**

Загляньмо ж до св. Письма:

І так в Першім Посланю св. Апостола Петра в Голові пятій, ст. 1-ший св. Апостол Петр не величає себе **папою**, ані тим більше ексцеленцією, а бодай навіть “високопреосвященим”, але називає себе скромно і смирно звичайним **“товаришем-старшим”**, який накликає ось так до старших між тодішніми христіянами:

“Старших між вами молю, **яко товариш-старший** і сьвідок страдання Христового, і спільник слави, що має відкритись,

“пасіте стадо Боже, що у вас, доглядаючи не по неволі; ані для поганої користи, а з доброго серця;

“ані не пануйте над народом, а взором будь-

те стада;

“і як явить ся пастирь-начальник, приймете невянучий слави вінець”.

Що за чудові слова, що за солодка мова пліла з уст Христового апостола! Та вжеж як не подібна вона до повних злоби і завзяття “буль і енциклік” римського антихриста, який всім і вся, що противлять ся його диявольській гордині, грозить страшним анатемами (прокляттями) та страшить непомірними “карами” в тім і будучім житю...

Або — як відмінно звучить від гидкої самохвальби пишних титулів римського папи ось така тиха і смирна мова того самого св. Апостола Петра, якого “наслідником” вважає себе тойже папа:

“Симеон Петр, слуга і апостол Ісуса, тим, що з нами однаку дорогу віру прийняли по правді Бога нашого і Спаси Ісуса Христа; благодать вам і впокій нехай умножить ся в познанню Бога і Ісуса, Господа нашого” (Друге соборне послання св. Апостола Петра, 1:1).

Ні! — Говорім, як хочемо, й прослідім усе св. Письмо від дошки до дошки, а все таки не найдемо ні на одному місци найменшого доказу на тее, буцім то св. Петро був “папою”, а навпаки — найдемо чимало місць, які проречисто свід-

чать про його **рівність** разом з іншими апостолами. Між “старшими” він уважає себе “товаришем-старшим”, а “**пастирем начальником**” він вважав все і **єдиною** Христа Спасителя (І Посланнє св. Апостола Петра, 5:1, 4).

Не вивисшав Петра понад других апостолів й св. Апостол Іоан, та не зазначив в особливий спосіб його “висшости” й в своєму величньому “відкриттю” на острові Патмос, коли ось такими одушевленими словами малює нам “небесний Єрусалим”:

“І поніс мене (ангел) духом на гору велику, і високу, і показав мені город великий, сьвятий Єрусалим, що сходив з неба від Бога... А мур города мав дванадцять підвалин, а на них імена дванадцяти Апостолів Агнця”. (Одкритіє св. Іоана Богослова, 21:10, 14).

Про особливе становище Петра поміж дванайцяти Апостолами немає і згадки...

* * *

А на кінець — іще одна, малесенька, замітка: З Євангелія св. Матея (8:14) і Першого Послання до Коринтян (9:5) знаємо, що Петро був жонатим. У нього була жінка, була теща, була й проча родина. Чому -ж — питаємо— римський папа, який “правом кадука” титулує себе “Петровим наслідником”, не вступає в сліди великого Апостола і не женить ся?!... Як “наслід-

ник”, так хайже дійсно буде Петровим наслідником бодай в подружу, — та хай і прочим своїм слугам розкаже пібратись, щоби і вони жили по людськи і по божому, та щоб не грішили тяжко проти очевидної волі Бога, якого називають себе “слугами”!

КІНЦЕВЕ СЛОВО.

Ось так представляєть ся чиста правда про “папство” св. Апостола Петра, й на таких “основах” опирають ся претензії римського папи до “Петрового насліддя”. Як бачимо отже — на питанє: **“Чи св. Петро був папою?”** — відповідає св. Письмо ясно і не двозначно: **“ні”!** І сю відповідь св. Письма повинні ми, Українці, собі добре запам’ятати. Просьвічені народи прийшли над папськими берхнями вже давно до дневного порядку, та лише у нас усе ще по давньому різні папські микити морочать нам голову “святїйшим отцем”, ще — знай — й витуманюють від нас останній шелюг на так званий “Петрів гріш”... Ось ще не давно донесли часописи, що “наші” греко-католицькі попи в Злучених Державах вислали в дарунку римському ошустови поверх 46 тисяч долярів!... Подумайте собі, Братя і Сестри, кільки то добра можна би було зробити для рідного народа за тїї гроші, й кільки гіреньких слїз невинних жертв теперішної великої війни можна би було

отерти в старому краю... Та ні! “Наші” попи, вірні слуги Риму, вислали тії гроші сьвітовому неробі!... Сором і ганьба нам перед усім культурним сьвітом!

Прочитайте ж, дорогі Братя і Сестри, греко-католики, повисші мої думки й виписки зі Сьвятого Письма пильно та уважно, а на кінці призадумайтеся ще над отсими замітними словами одного з найбільших мужів і мислителів новочасного сьвіта, лорда Гледстона:

“Отсе є ПРАВДА, що лежить в основі колюсальної БРЕХНІ Папства. Великою помилкою є се, що воно перемінює першенство чести в першенство влади, особистий привілей — в офіційну прерогативу (право), та першенство часу в трівку висшій гідности”. (“This is the truth that underlies the colossal lie of the Papacy. The great error is that it perverts a primary of honour into a supremacy of jurisdiction, a personal privilege into an official prerogative, and a priority of time into a permanent superiority of rank”. — Gladstone).

Інші Твори Професора Дра. О Л. СУШКА.

- Два незвісні переклади Йос. Левицького, Зап. Наук. Тов. ім. Т. Шевченка у Львові, т. 42., Львів, 1901.
- Альманах українських богословів, Львів, 1902.
- Єзуїти в заведеню Унії на Русі в доберестейській добі, Львів, 1902.
- До правописного питання в Росії "Руслан", 1902, ч.ч. 100—102.
- М. Мелешко, незвісний український панегірист XVII в. З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 50, Львів, 1902.
- З Тюрми, Львів, 1903.
- Епізод з життя Петра Сарги (з фотографіями). З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 56, Львів, 1903.
- Предтеча Унії. Критично-історична студія. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 53, стр. 1—71; т. 55, стр. 72—125 і т. 61 стр. 126—177.
- Причинки до студій над текстом Палінодії. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 54., Львів, 1903.
- Віроісповідна ненависть товпи за часів пановання Жигимонта III. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 52, Львів, 1903.
- Рукописи архіва князів Сангушків в Славуті. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 55, Львів, 1903.
- Діло і Молода Україна в р. 1902. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 53, Львів, 1903.
- Петро Скарга в офіціальній російській науці. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 54, Львів, 1903.
- Впроваджене Єзуїтів до Польщі, історично-критична студія. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 57, стр. 1—28 і т. 58, стр. 29—60, Львів, 1904.
- Варшавський синод з року 1561. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 59, Львів, 1904.
- О. О. Василяни на службі Риму і Польщі. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 57, Львів, 1904.
- Проф. Н. Кареева філософія історії, історіософія і соціологія. — Літерт.-наукова бібліотека, т. 64., Львів, 1903.
- Богданова Слава. Про гетьмана Богдана Хмельницького. Видавництво "Просвіта" у Львові, 1907.
- В 30-літні роковини першого виступу пані Антоніни Осиповичевої на українській сцені в Галичині. — "Діло", 1907. ч. 220

Князь Константин Острожський. В 300-літню річницю його смерті 1608—1908. — Календар “Просьвіти” за р. 1908. Львів, 1908.

“Полтава”. В двісталітню річницю полтавського бою. 1709—1909. — “Громадський Голос”, під редакцією Мих. Павлика, ч. 26, Львів, 1909.

За що Галицький Митрополит Андрей гр. Шептицький мучить ся в московській неволи? Вінніпег, Ман. 1914.

Статут Читалень “Просьвіти” в Канаді, Вінніпег, Ман., 1915.

Міжнародний Соціалізм. Його ідеологія, організація і цілі. — “Робочий Народ”, ч. 11, 1916.

В рр. 1910—1911 редагував Проф. Др. Ол. Сушко педагогічний журнал “Учитель” у Львові, в рр. 1914—1915 тижневник “Канадійський Русин” в Вінніпегу, Ман., а від 1916 є співробітником “Ранка” тамже. В згаданих виданнях розсипані сотні і тисячі більших і менших його статей, оповідань й поезій. Надто деякі оповідання тогож автора напечатані в черновецькій “Буковині”, львівським “Ділі”, “Руслані” і “Літер. Науков. Вістнику.”

Приймаєть ся Передплату

— на —

одинокий український ілюстрований
журнал

„УКРАЇНА“

12 книжок, ціна \$3.00

1250 сторін друку. 500 чудових образків.

Невичерпана скарбниця знання й відомостей
по українознавству.

Письма, фотографії і гроші слати на адресу:

THE UKRAINA

358 REDWOOD AVE.

WINNIPEG, MAN., CANADA